

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

Olsztyn, 25 maja 2022 r.

PS-II.431.1.5.2022

Szanowna Pani
Grażyna Jolanta Bień
Dyrektor Centrum Usług
Społecznych w Srokowie
Plac Rynkowy 14
11-420 Srokowo

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz.U. 2020 r., poz. 224), zwanej dalej: „ustawą o kontroli w administracji rządowej” przekazuję Pani wystąpienie pokontrolne.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w Centrum Usług Społecznych w Srokowie (Plan Rynkowy 14, 11-420 Srokowo; NIP : 742-22-79-904; REGON : 510596699).

W okresie objętym kontrolą, a także w czasie prowadzenia kontroli wykonywanie zadań w Centrum Usług Społecznych w Srokowie nadzorowała Pani Grażyna Jolanta Bień pełniąca funkcję Dyrektora Centrum od dnia 1 maja 2021 r., uprzednio w okresie od 1 marca 2016 r. zatrudniona na stanowisku Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Srokowie. Zmiana nastąpiła w związku z przekształceniem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Srokowie w Centrum Usług Społecznych.

(dowód: akta kontroli: 11)

Kontrolę przeprowadził kontroler:

Hanna Matysiak – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – Oddział Zabezpieczenia Społecznego;
– legitymacja służbowa nr 93/2018 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie,

– upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 1 kwietnia 2022 roku nr FK-IV.0030.195.2022 do przeprowadzenia kontroli problemowej w Centrum Usług Społecznych w Srokowie.

(dowód: akta kontroli: 7)

Kontrola została przeprowadzona w dniach od 4 kwietnia 2022 roku do 13 kwietnia 2022 roku. Odnotowano ją pod pozycją 1/2022 w książce kontroli prowadzonej w Centrum Usług Społecznych w Srokowie.

(dowód: akta kontroli: 11)

Kontrola prowadzona była w trybie hybrydowym, tj. bez osobistej obecności kontrolera, z wykorzystaniem narzędzi informatycznych do zgromadzenia materiału dowodowego, w celu ustalenia stanu faktycznego, a następnie dokonania oceny działalności jednostki kontrolowanej, a także sformułowania ewentualnych zaleceń pokontrolnych oraz z osobistym wykonaniem czynności kontrolnych przez kontrolera w siedzibie jednostki kontrolowanej. Rozpoczęcie kontroli nastąpiło podczas wideokonferencji, w trakcie której okazano legitymację służbową kontrolera, poinformowano o zasadach kontroli w trybie hybrydowym, wymaganych dokumentach do kontroli oraz formach i terminie ich przekazania. Upoważnienie kontrolera do kontroli zostało przekazane do kontrolowanej jednostki za pośrednictwem e-PUAP.

Kontrola została zakończona podczas spotkania z Dyrektorem Centrum, w czasie którego przekazano wstępne wnioski z przeprowadzonej kontroli oraz poinformowano o przewidywanym terminie przekazania projektu wystąpienia pokontrolnego.

Akta przeprowadzonej kontroli dostępne są w systemie EZD pod nr sprawy PS-II.431.1.5.2022.

Zakres kontroli:

- **przedmiot kontroli**

przedmiotem kontroli była ocena realizacji przez samorząd terytorialny zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,

- **okres objęty kontrolą**

kontrolą objęto okres świadczeniowy 2020/2021 (od 1 października 2020 roku do 30 września 2021 roku).

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 2 pkt 1, art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224) oraz art. 28 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2022 r., poz. 135) w związku z art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. Dz. U. z 2021 poz. 877 ze zm.) – *zwanej dalej ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.*

Na podstawie ustaleń kontroli działalność Centrum Usług Społecznych w Srokowie w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie**.

USTALENIA KONTROLI

Na podstawie dokumentów otrzymanych w toku kontroli oraz danych wykazywanych przez jednostkę w sprawozdaniach rzeczowo-finansowych z zakresu funduszu alimentacyjnego za IV kwartał 2020 roku oraz I, II i III kwartał 2021 roku - przekazywanych za pomocą Centralnej Aplikacji Statystycznej, dokonano następujących ustaleń:

1. W jednostce kontrolowanej, w okresie świadczeniowym 2020/2021 (od 1 października 2020 roku do 30 września 2021 roku) na świadczenia wypłacane z funduszu alimentacyjnego finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa - w rozdziale 85502 - wydatkowano kwotę **174 080,34 zł (449 świadczeń)**.
2. Ogółem kwota zwrotów od dłużników z tytułu wypłaconych przez jednostkę kontrolowaną świadczeń z funduszu alimentacyjnego - w okresie świadczeniowym 2020/2021 (od 1 października 2020 roku do 30 września 2021 roku) - wynosiła **65 637,15 zł**, co stanowiło **37,71 %** wypłaconych w tym okresie świadczeń.
3. Łączne zadłużenie dłużników alimentacyjnych, wobec Skarbu Państwa, powstałe z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego – narastająco do dnia 30 września 2021 roku – wyniosło **1 652 841,64 zł**, z tytułu odsetek **653 850,54 zł**.
4. Zgodnie z art. 27 ust. 4 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – 40% kwoty odzyskanej z tytułu należności od dłużnika alimentacyjnego stanowi dochód własny gminy organu właściwego wierzyciela uzyskany z realizacji zadań w rozdziale 85502 – w gminie kontrolowanej, co stanowiło:
 - **3.341,61 zł** - w IV kwartale 2020 roku;
 - **9 688,84 zł** - w okresie I, II i III kwartału 2021 roku.
5. Z rozdziału 85502 finansowane są zadania wynikające z: ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów; ustawy o świadczeniach rodzinnych; ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów oraz opłacane są składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego za osoby otrzymujące świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek dla opiekuna bądź zasiłek dla opiekunów.
Organ właściwy, tj. Wójt Gminy Srokowo - na realizację zadań zleconych w rozdziale 85502 ze środków własnych przeznaczył w okresie IV kwartału 2020 roku i I-III kwartału 2021 roku kwotę **6 231,49 zł**.

(dowód: akta kontroli: 11)

I. Organizacyjne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Gmina Srokowo liczy 3 712 mieszkańców. Organem właściwym, zobowiązanym na tym obszarze do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów jest Wójt Gminy Srokowo.

Zgodnie z upoważnieniami, wydanymi przez Wójta Gminy Srokowo zadania z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów realizowało Centrum Usług Społecznych w Srokowie.

Uchwałą Nr XXXI/171/2021 Rady Gminy Srokowo z dnia 26 marca 2021 r. utworzono Centrum Usług Społecznych w Srokowie poprzez przekształcenie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Srokowie.

Centrum Usług Społecznych w Srokowie wykonuje swoją działalność na podstawie Statutu, nadanego mu w drodze Uchwały Nr XXXI/172/2021 Rady Gminy Srokowo z dnia 26 marca 2021 r. w sprawie nadania statutu Centrum Usług Społecznych w Srokowie.

Statut jednostki w § 2 ust. 1 określa, że Centrum działa na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Organizację wewnętrzną, zasady funkcjonowania oraz zadania jednostki kontrolowanej określał Regulamin Organizacyjny Centrum wprowadzony Zarządzeniem Nr 1/2021 Dyrektora CUS w Srokowie z dnia 4 maja 2021 r. w sprawie ustalenia Regulaminu Organizacyjnego Centrum Usług Społecznych w Srokowie.

Regulamin ten określał w § 3, iż Centrum jest jednostką organizacyjną w celu wykonywania zadań zleconych Gminie, w szczególności dotyczących pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz prowadzenia postępowań wobec dłużników alimentacyjnych.

Regulamin ten obowiązuje od dnia 1 maja 2021r. i zastąpił Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Nr 15/2019 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Srokowie z dnia 23 października 2019 r.

(dowód: akta kontroli: 11)

II. Kadra realizująca zadania objęte kontrolą

W trakcie kontroli ustalono, że Centrum Usług Społecznych w Srokowie było organizacyjnie przygotowane do wykonywania zadań objętych kontrolą.

W Centrum Usług Społecznych w Srokowie za realizację zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów odpowiedzialna była jedna osoba zatrudniona na stanowisku inspektora. Zadania objęte kontrolą nadzorowane były bezpośrednio przez Dyrektora Centrum. W dniu rozpoczęcia kontroli pracownik realizujący kontrolowane zadanie posiadał aktualny zakres czynności.

Dyrektor Centrum oraz pracownik merytoryczny posiadali stosowne upoważnienia Wójta Gminy Srokowo do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, do

podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowań i przekazywania do biura informacji gospodarczej informacji o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych.

W okresie objętym kontrolą pracownik Centrum Usług Społecznych w Srokowie wykonujący zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – nie uczestniczył w szkoleniach mających wpływ na podwyższenie stanu wiedzy oraz umiejętności niezbędnych do wykonywania powierzonych zadań.

(dowód: akta kontroli: 11)

III. Techniczne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Z informacji przekazanych przez Dyrektora wynika, że Centrum Usług Społecznych w Srokowie znajduje się przy Placu Rynkowym 14 w Srokowie. Centrum znajduje się w budynku dwupiętrowym i zajmuje dwie kondygnacje: na parterze i na I piętrze. Pomieszczenie, w którym pracuje osoba zajmująca się funduszem alimentacyjnym znajduje się na parterze, przy głównym wejściu do Centrum. Do budynku prowadzą schody dwustopniowe. Dla osób z niepełnosprawnością, w pokonywaniu barier architektonicznych montowany jest schodołaz.

Stanowisko pracownika realizującego kontrolowane zadanie jest wyposażone w niezbędny sprzęt i urządzenia biurowe (komputer, urządzenie wielofunkcyjne, telefon, ups).

Dyrektor Centrum Usług Społecznych w Srokowie poinformowała, że wywiady alimentacyjne z dłużnikami i przyjmowanie oświadczeń majątkowych przeprowadzane są wyłącznie przez pracownika realizującego kontrolowane zadanie, bez obecności osób trzecich, w sposób zapewniający ochronę danych osobowych i poufności dłużnika.

(dowód: akta kontroli: 11)

Z przedstawionej kontrolującym dokumentacji wynika, że CUS w Srokowie ma wykupioną licencję z Sygnity Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie na korzystanie z oprogramowania do obsługi m.in. Funduszu Alimentacyjnego. Dyrektor Centrum przedłożyła dokumenty dotyczące m.in. płatności zobowiązań związanych z zakupem oprogramowania użytkowego.

(dowód: akta kontroli : 17)

Zgodnie z art. 8a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz z art. 12a ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 2057) od dnia 1 lipca 2015 roku organ właściwy wierzyciela zobowiązany jest do przekazywania do wszystkich biur informacji gospodarczych, informacji o wysokości zadłużenia dłużników alimentacyjnych.

W okresie objętym kontrolą funkcjonowało 6 biur, natomiast w jednostce kontrolowanej powyższe informacje przekazywano do pięciu biur, tj.:

1. Krajowy Rejestr Długów – od 27 lipca 2015 r.
2. Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej - od 27 lipca 2015 r.

3. ERIF Biuro Informacji Gospodarczej S.A. - od 27 lipca 2015 r.
4. Biuro Informacji Gospodarczej InfoMonitor S.A. - od 27 lipca 2015 r. .
5. Krajowa Informacja Długów Telekomunikacyjnych KIDT – od 27 lipca 2015 r.

Stwierdzono, że w okresie objętym kontrolą Ośrodek nie przekazywał danych do Biura Dun & Bradstreet Biuro Informacji Gospodarczej S.A. (dawniej: Bisnode Międzynarodowe Biuro Informacji Gospodarczej S.A.). Z dniem 1.12.2021 r. ww. Biuro zakończyło swoją działalność.

Dyrektor Centrum poinformowała, że informacje do biur informacji gospodarczej przesyłane są raz w miesiącu, tj. na koniec miesiąca po zatwierdzeniu list wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Ponadto z informacji wynika, że według stanu na dzień 30 września 2021 r. do biur skierowano zaległości dotyczące 44 dłużników alimentacyjnych.

(dowód: akta kontroli: 11)

IV. Skargi z zakresu spraw objętych kontrolą

Z informacji sporządzonej przez Dyrektora Centrum Usług Społecznych w Srokwie wynika, że w okresie objętym kontrolą nie rozpatrywano żadnej skargi dotyczącej spraw z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

(dowód: akta kontroli: 11)

V. Analiza prowadzonych postępowań administracyjnych oraz podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą Centrum Usług Społecznych w Srokwie prowadził:

- **31 postępowań** administracyjnych w sprawach związanych z przyznaniem świadczeń z funduszu alimentacyjnego zakończonych decyzjami o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- **1 postępowanie** administracyjnych w sprawie uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, zakończone wydaniem decyzji uznającej dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się.

W kontrolowanym okresie **nie prowadzono postępowań** administracyjnych w sprawie nienależnie pobranych świadczeń, postępowań dotyczących odmowy przyznania świadczenia, umorzenia dłużnikowi należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, odroczenia terminu spłaty kwoty zwrotu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, umorzenia należności, o których mowa w art.28 ust.1 pkt.1, 2 i 4 oraz art. 30 ust.1 ustawy o pomocy osobom uprawnionych do alimentów.

(dowód: akta kontroli: 11)

Ustalono również, że w okresie objętym kontrolą Centrum Usług Społecznych w Srokowie podejmował działania wobec **44** dłużników alimentacyjnych, tj.:

- **28** dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym był Wójt Gminy Srokowo ,
- **16** dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym był wójt/ burmistrz /prezydent innej gminy.

W stosunku do 2 dłużników alimentacyjnych, nie można było określić organu właściwego.

W okresie objętym kontrolą do Centrum Usług Społecznych w Srokowie nie wpłynął żaden wniosek o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych - w trybie art. 3 ust. 1 oraz w trybie art. 3 ust. 5 pkt 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

(dowód: akta kontroli: 11)

Założono, że losowy dobór próby badawczej dokonany zostanie w oparciu o profesjonalny osąd kontrolerów spośród wszystkich postępowań administracyjnych w zakresie ustalania uprawnień do świadczeń z funduszu alimentacyjnego i uznania dłużników za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych oraz ze wszystkich spraw z zakresu podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzonych przez Centrum Usług Społecznych w Srokowie w okresie objętym kontrolą.

Kontroli i analizie poddano:

1. Sprawy z zakresu prowadzonych postępowań administracyjnych

Łącznie kontroli i analizie poddano **8 spraw** z zakresu realizacji ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w których prowadzono **8** postępowań administracyjnych, zakończonych wydaniem decyzji w tym:

- **7 spraw** związanych ze świadczeniami z funduszu alimentacyjnego, w których prowadzono **7** postępowań administracyjnych zakończonych wydaniem decyzji przyznających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- **1 sprawę** dotyczącą uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych,

(dowód: akta kontroli: 10,12,13)

2. Sprawy z zakresu działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych

Łącznie kontroli i analizie poddano **7 spraw** z zakresu podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych określonych ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – dotyczących 7 dłużników alimentacyjnych, w tym wobec:

- **4 dłużników**, dla których organem właściwym był Wójt Gminy Srokowo;
- **3 dłużników**, dla których organem właściwym był wójt/burmistrz/prezydent innej gminy.

Akta spraw z zakresu prowadzonych postępowań administracyjnych, jak i podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych analizowano pod kątem prawidłowości i terminowości prowadzonych postępowań i działań.

(dowód: akta kontroli: 10, 14, 15, 16)

VI. Ustalone uchybienia

W czasie prowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono:

uchybiecie o charakterze powtarzalnym tj.

W **7 przypadkach**, co stanowiło **87,50 %** ogółu poddanych kontroli i analizie postępowań administracyjnych, w decyzjach administracyjnych w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego błędnie wskazano Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Srokowie jako organ administracji publicznej wydający decyzje.

Zgodnie z art. 12 ust. 2 w związku z art. 2 pkt 9 i 10 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów organem właściwym do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego jest wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby uprawnionej lub dłużnika alimentacyjnego.

Decyzje organu I instancji powinny zawierać oznaczenie organu wydającego tj. Wójta Gminy Srokowo, natomiast upoważniony pracownik powinien je podpisać jako osoba działająca z upoważnienia Wójta.

Dotyczy decyzji: GOPS.I.000016.FA.09.2020, GOPS.I.000018.FA.09.2020,
GOPS.I.000025.FA.09.2020, GOPS.I.000032.FA.09.2020,
GOPS.I.000039.FA.09.2020, GOPS.I.000006.FA.04.2021,
GOPS.I.000010.FA.06.2021.

dowód: akta kontroli: (10, 12, 13)

Skutek ustalonego uchybienia:

Negatywnymi skutkami dla jednostki kontrolowanej jest nie wykonanie ciążącego na niej obowiązku ustawowego.

Przyczyną powstania stwierdzonego uchybienia jest niewystarczający nadzór Dyrektora Centrum Usług Społecznych w Olsztynie (w kontrolowanym okresie - Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Srokowie) nad realizacją zadań w okresie objętym kontrolą.

Do projektu wystąpienia pokontrolnego nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i oceny wnoszę o:

– wskazywanie w decyzjach administracyjnych – Wójta Gminy Srokowo - jako organu administracji publicznej wydającego decyzję administracyjną,

Proszę Panią o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonego uchybienia oraz o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, w terminie **14 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia**, o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń pokontrolnych, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
Artur Chojecki